

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laeiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle on vuoden 1999 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 187/1999 vp laeiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 1 §:n muutta-

misesta. Nyt koolla oleva eduskunta, jolle puolustusvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 2/2000 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

asevelvollisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1950 annetun asevelvollisuuslain (452/1950) 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 3 momentti, 9 ja 12 §, 16 §:n 1 momentti, 28, 31, 42 d, 42 e, 51 ja 52 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 1 momentti ja 12 § laissa 1260/1992, 16 §:n 1 momentti ja 31 § laissa 19/1998, 28 § laissa 1050/1986, 42 d ja 42 e § laissa 1728/1991 ja 52 § osaksi laissa 402/1974, sekä

lisätään lakiin uusi 8 a luku sekä uusi 41 a, 42 f, 50 d ja 51 a § seuraavasti:

7 §

Reserviin kuuluva asevelvollinen voidaan kutsua kertausharjoituksiin, miehistöön kuuluva yhteensä 40 päivän, miehistön erityistaitoa vaativiin ja miehistön vaativimpiin erityistehtäviin koulutettu 75 päivän sekä aliupseeriksi, opistoupseeriksi ja upseeriksi koulutettu 100 päivän ajaksi.

täyttää 18 vuotta, sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 60 vuotta.

Nostoväessä ovat yhtenä ikäluokkana ne asevelvolliset, jotka ovat syntyneet samana vuonna.

8 §

Asevelvollinen, joka tämän lain mukaan laskettavan palvelusaikansa päättyessä palvelee Suomen alueen ulkopuolella, kotiutetaan hänen palattuaan takaisin Suomen alueelle. Ylimääräisesti palvelut päivät luetaan hyväksi kertausharjoituksena.

9 §

Asevelvollinen, joka ei ole vakinaisessa palveluksessa eikä kuulu reserviin, kuuluu nostoväkeen sen vuoden alusta, jona hän

12 §

Asevelvollinen voidaan palveluskelpoisuuden määrittämistä varten määrätä lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön tarkastukseen ja tutkimukseen hänen terveydentilansa toteamiseksi.

Jos asevelvollisella kutsunnassa tai muuten suoritettussa tarkastuksessa havaitaan sellainen vaikea ruumiinvika, parantumaton sairaus tai kehitysvammaisuus, että häntä ei voida käyttää palvelukseen, hänet vapautetaan kokonaan asevelvollisuuden suorittamisesta.

Tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettun tarkastuksen ja tutkimuksen toimitamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Aseellisessa palveluksessa olevalla on oikeus 5 §:ssä säädetyn varusmiespalvelusajan pituuden mukaisesti määräytyvään 6, 12 tai 18 päivän henkilökohtaiseen lomaan ja aseettomassa palveluksessa olevalla 16 päivän henkilökohtaiseen lomaan, joka myönnetään ilman erikseen esitettävää syytä, sekä lisäksi oman lapsen syntymän yhteydessä pidettävään 6 päivän isyysvapaaseen. Jos asevelvollinen on palvelusaikanaan erityisesti kunnostautunut, hänelle voidaan, jos olosuhteet sen sallivat, antaa kuntoisuuslomaa yhteensä enintään 30 päivää.

28 §

Vakinaisessa palveluksessa olevan asevelvollisen on, siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, valintansa mukaan joko vannottava sotilasvala tai annettava sotilasvakuutus. Asevelvollinen, joka ei kuulu mihinkään uskontokuntaan, antaa kuitenkin vakuutuksen.

31 §

Jos asevelvollinen haluaa astua vapaaehtoisena varusmiespalvelukseen 18-vuotiaana, hänen on toimitettava sitä koskeva kirjallinen hakemuksensa asianomaisen sotilasläänin esikunnalle hyvissä ajoin ennen kyseisen vuoden palvelukseenastumisajankohtaa.

8 a luku

Asevelvollisten valvonta

38 a §

Valvonnalla tarkoitetaan tässä laissa asevelvollisen ja valvontaviranomaisen vuorovaikutusta asevelvollisuutta koskevista asioista sekä asevelvollisen asuinpaikkaa, yhteystietoja ja palveluskelpoisuutta koskevien asevelvollisrekisterin tietojen pitämistä ajan tasalla.

38 b §

Valvonnanalaisia ovat reserviin, nostoväkeen ja vakinaiseen väkeen kuuluvat.

Asevelvollinen on valvonnanalainen sillä valvonta-alueella, jolla hänellä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta tai väestökirjanpitokunta.

38 c §

Asevelvollisten valvonnasta huolehtii sotilasläänin esikunta ja sen alaisena aluevalvojana poliisiviranomainen sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Joukko-osasto huolehtii palveluksessaan olevien asevelvollisten valvonnasta.

Aluevalvojan valvonta-alueena on kihlakunta, jollei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä.

Ulkomailla asuvan valvonnanalaisen valvonnasta huolehtii lähin Suomen suurlähetystö, lähetystö tai lähetetyn pääkonsulin, konsulin tai varakonsulin virasto.

38 d §

Valvonnanalaisen tulee huolehtia siitä, että hänen asuinpaikkansa, osoitteensa ja muut yhteystietonsa sekä palveluskelpoisuuteensa vaikuttavat seikat ovat 38 c §:ssä tarkoitetun viranomaisen tiedossa.

Valvonnanalaisen on annettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot valvontaviranomaiselle tämän niitä tiedustellessa sekä vastattava valvontaviranomaisen tekemään kirjalliseen kyselyyn 14 päivän kuluessa päivästä, jona hän on saanut kyselystä tiedon.

Tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun kirjallisen kyselyn tekemisestä ja tietojen antamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

38 e §

Asevelvollisten valvonnasta sekä asevelvollisten 12 §:n 1 momentissa tarkoitetusta tarkastuksesta liikekannallepanon sattuessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

41 a §

Asevelvollinen, joka tahallaan jättää vastaamatta 38 d §:n 2 momentissa tarkoitettuun tiedusteluun, tuomitaan, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *valvontamääräysten rikkomisesta* sakkoon.

9 a luku

Asevelvollisrekisteri

42 d §

Asevelvollisrekisteriin sisältyvien tietojen salassa pitamisestä on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Salassa tulee

pitää myös asevelvollisrekisteriin merkityn henkilön tunnistetiedot, joiksi katsotaan henkilön nimi, henkilötunnus, sotilasarvo, osoite- ja muut yhteystiedot sekä kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka.

42 e §

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja tämän lain 42 d §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja asevelvollisrekisteristä voidaan luovuttaa:

- 1) rekisteröidylle itselleen;
- 2) asianosaiselle viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:ssä säädetyn perustein;
- 3) puolustusministeriölle, sotilasviranomaiselle ja rajavartiolaitosviranomaiselle asevelvollisuuden toimeenpanoa sekä henkilöstön palvelukseen ottamista ja henkilöstösuunnittelua varten;
- 4) työministeriölle siviilipalveluksen toimeenpanoa varten;
- 5) aluevalvojalle asevelvollisten valvontaa varten;
- 6) muulle viranomaiselle lain nojalla; sekä
- 7) rekisteröidyn nimenomaisella suostumuksella myös muulle kuin 2—6 kohdassa tarkoitettulle.

Sen estämättä, mitä 42 d §:ssä säädetään asevelvollisrekisteriin merkittyjen tunnistetietojen salassa pitämisestä, pääesikunnalla on oikeus päättää tunnistetietojen luovuttamisesta vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta sekä yksittäistapauksessa myös muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten.

Myönnettäessä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettu lupa salassa pidettävien tietojen saamiseen lupaan on liitettävä maanpuolustuksen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset.

42 f §

Henkilöä koskeva tieto poistetaan asevelvollisrekisteristä viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun henkilö ei enää kuulu reserviin eikä nostoväkeen.

Rekisteristä poistettujen tietojen säilyttämisestä määrätään erikseen arkistolain (831/1994) nojalla.

50 d §

Palveluksessa olevan asevelvollisen ulkoasun on täytettävä sotilaallisesta yhdenmukaisuudesta ja palvelusturvallisuudesta johtuvat vaatimukset.

Puolustusvoimain komentaja antaa tarkempia määräyksiä sotilaan ulkoasusta.

Sotilaspuvuista säädetään erikseen.

51 §

Puolustusministeriö määrää matkakustannusten, päivärahojen ja palkkioiden maksamisesta 21 §:n 2 momentissa ja 37 a §:ssä tarkoitetuille henkilöille sekä kutsuntojen toimittamisesta aiheutuvien muiden kustannusten maksamisesta valtion varoista.

Pääesikunta määrää palkkion maksamisesta aluevalvojalle.

51 a §

Asevelvollisten opetuskieli on suomi tai ruotsi. Suomen- tai ruotsinkielisellä asevelvollisella on, ellei hän muuta tahdo, oikeus tulla määrättyksi joukko-osastoon, jonka opetuskieli on hänen äidinkieltensä.

Puolustusvoimien komentokielestä säädetään kielilaissa (148/1922).

52 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Alle 18-vuotias asevelvollinen, joka tämän lain voimaan tullessa palvelee vapaaehtoisena tai jolle ennen lain voimaantuloa on annettu määräys astua palvelukseen vapaaehtoisena, palvelee saamansa määräyksen mukaisesti.

Laki

naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta 17 päivänä helmikuuta 1995 annetun lain (194/1995) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Nainen voidaan hakemuksesta ottaa varusmiespalvelusta vastaavaan vapaaehtoiseen asepalvelukseen (*asepalvelus*) siten kuin tässä laissa säädetään, jos hän palvelukseen astuessaan on:

- 1) Suomen kansalainen;
 - 2) täyttänyt 18 mutta ei 30 vuotta; sekä
 - 3) terveydeltään ja muilta henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan asepalvelukseen sopiva.
-
- _____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Tämän lain voimaan tullessa asepalveluksessa olevaan tai ennen lain voimaantuloa asepalvelukseen määrättyyn naiseen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa ollutta säännöstä palvelukseenastumisistä.

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2000
